

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра політології та правознавства
(назва кафедри)

СИЛАБУС

Політичний екстремізм: стратегія протидії
(назва навчальної дисципліни)

напря́м підготовки 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність 052 Політологія
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

форма навчання денна/заочна

освітня програма Прикладна політологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28.08.2020

Завідувач кафедри _____ (підпис)

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

1. Інформація про викладача

Прізвище ім'я по батькові	Бадер Антон Васильович
Науковий ступінь	кандидат історичних наук
Наукове звання	доцент
Посада	Директор Інституту історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, доцент кафедри політології та правознавства
Місце роботи	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Директор інституту історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, доцент кафедри політології та правознавства
Адреса кафедри	м. Старобільськ, вул.Гоголя 1
Котакти	050-693-07-48
E-mail	bader@meta.ua
Консультації	
Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій
Місце	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства, м. Старобільськ, вул.Гоголя 1

2. Інформація для підтримання зв'язку з е-тьютором

Прізвище ім'я по батькові	Капля Ольга Станіславівна
E-mail	Rfgkz@i.ua
Котакти	0502020331

3. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Прикладна політологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень	магістр
Загальні характеристики	обов'язкова
Веб-сайт курсу	
ID ОП	17834
Рік вивчення дисципліни	перший
семестр	2
Загальна кількість кредитів ECTS	3
Загальна кількість годин	90
Лекції / Практичні, семінарські заняття / Лабораторні / Самостійна робота	12/12 - / 66 - денна 6/6 – / 66- заочна
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

4. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета вивчення курсу «Політичний екстремізм: стратегія протидії»: зумовлена стрімким наростанням екстремістських і терористичних викликів, загроз безпечному існуванню людини, суспільства й Української держави. Спекулюючи на соціальних, економічних, політичних й етноконфесійних проблемах, використовуючи популістські методи політичної боротьби і нестримну соціальну демагогію, екстремістські угруповання здобувають певну підтримку серед населення. Збурення ними протестних настроїв, демонстративне ігнорування прав і свобод людини, схильність до свідомого спрощення суспільно значущих проблем шляхом формування колективного образу «ворожих сил», до яких потрапляють посадові особи органів державної влади, політичні опоненти, окремі національні та релігійні групи, зумовлюють суттєві ускладнення демократичного, політичного розвитку України та її окремих регіонів. Це призводить до дезорганізації, а в окремих випадках і до блокування діяльності державних установ, спалахів насильства, поширення сепаратистських рухів, які значною мірою дістають організаційну, фінансову, матеріально-технічну, ідеологічну, а подекуди й військову підтримку з-за кордону. Особливо небезпечною є тенденція втягнення молоді до діяльності екстремістських угруповань. Шляхом підкупу або відвертого обману, використовуючи властивий молоді романтизм і бунтарський дух, енергію та заповзятість, маніпулюючи її патріотичними почуттями, екстремісти пропонують молодим людям утопічне, ерзац-героїчне, сповнене «особливим сенсом» життя, для досягнення власних соціально-деструктивних цілей. З огляду на це, особливої значущості набуває відпрацювання системи деактивації виявів політичного радикалізму та екстремізму, яка сприятиме консолідації українського народу, розвитку його демократичної політичної культури та цивілізованих форм політичної участі, усуненню гострих конфліктних виявів, розв'язанню соціальних суперечностей.

Мета дисципліни – ввести студентів в актуальну тематику та практику сучасних досліджень політичного екстремізму, аналізу та вимірів суттєвих факторів, які впливають на виникнення політичного насилля; а також методологічних перспектив соціологічного дослідження політичного екстремізму на національному та світовому рівнях.

Завдання курсу:

1. Ознайомлення студентів з особливостями світових тенденцій поширення політичного екстремізму та їх теоретичними інтерпретаціями.
2. Встановлення взаємозв'язків між теоретичним та емпіричним рівнями дослідження проявів сучасного політичного екстремізму.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- основні етапи зміни домінуючих типів політичного екстремізму у взаємозв'язку з суспільними перетвореннями;
- основні теоретичні підходи до вивчення політичного екстремізму;
- ключові категорії та поняття концептуального апарату аналізу основних факторів виникнення політичного насилля.

вміти:

- критично осмислювати сучасні публікації з проблематики політичного екстремізму; критично працювати з дефініціями та формулювати власні.

Опанувати:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні спеціалізовані завдання в предметній сфері політології та застосовувати широкий спектр сучасних теорій і методів політичних досліджень та аналізу політики в експертно-аналітичній, науково-дослідницькій, політико-організаційній, консультаційній та громадській сфері практичної професійної діяльності.

Загальні компетентності: ЗК 1. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності. ЗК 2. Аналітичні здібності та дослідницькі навички. ЗК 3. Навички управління інформацією, здатність

виявляти актуальні проблеми. ЗК 4. Здатність здійснювати теоретичний аналіз проблеми, здатність пропонувати та обґрунтовувати гіпотези. ЗК 5. Володіння теоретико-методологічними засадами регулювання відносин інтелектуальної власності і процесу трансферу технологій. ЗК 10. Здатність системно оцінювати та прогнозувати світові та національні політичні події та явища, тенденції розвитку політичних інститутів та процесів. ЗК 11. Здатність представляти результати своїх досліджень та аргументовано їх обстоювати. ЗК 12. Володіння основами усної та письмової академічної комунікації іноземною мовою. ЗК 13. Здатність продуктивно, з дотриманням правил мовленнєвого етикету спілкуватися державною мовою під час фахової діяльності. ЗК 14. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до превентивного і аварійного планування, управління заходами безпеки професійної діяльності, уміння приймати рішення у складних та непередбачуваних ситуаціях, лідерські якості на посаді керівника. Знання міжнародних норм і законодавства України у сфері безпеки життєдіяльності населення, система управління охороною праці та цивільного захисту.

Фахові компетентності: ФК 2. Сучасні уявлення про можливості моделювання основних процесів та явищ у соціальній і політичній системі, здатність до узагальнення про осмислення результатів наукових досліджень, до їх презентації та опублікування у вигляді статей, тез доповідей, до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді. ФК 3. Здатність аналізувати конкретні політичні явища, ситуації та процеси із застосуванням доступного аналітико-прогностичного інструментарію. ФК 4. Здатність фахово використовувати у прикладному політичному аналізі знання та уявлення про становлення і розвиток політичної думки й політичних цінностей. ФК 5. Здатність на підставі знань та уявлень з приводу місця людини у політичному процесі аналізувати сучасні тенденції розвитку соціальних і політичних систем. ФК 6. Володіння теоретико-методологічними і філософськими засадами вивчення та аналізу суспільства, політики, влади, лідерства, політичної діяльності і політичної культури, держави і процесів, які у них відбуваються і з ними асоційовані. ФК 7. Здатність до роботи в органах державної влади, місцевого самоврядування, політичних партіях та громадських організаціях. ФК 8. Розуміння природи політичних конфліктів на напрямків політичної співпраці. ФК 9. Здатність управляти структурними підрозділами політичних партій та громадських організацій. ФК 10. Здатність системно оцінювати та прогнозувати світові та національні політичні події та явища, тенденції розвитку політичних інститутів і процесів. ФК 11. Вміння моделювання та прогнозування політичних процесів, створення політичних проєктів. ФК 12. Здатність застосовувати в політичній оцінці ситуації знання з приводу світового політичного процесу та міжнародних відносин, а також місця у них України. ФК 13. Здатність та готовність практично використовувати знання з приводу проблем регіонального розвитку та місцевого самоврядування, а також принципів і методики врегулювання політичних конфліктів. ФК 14. Здатність використовувати професійно-профільовані знання в галузі політології у процесі розв'язання професійних задач. ФК 17. Здатність працювати з писемними, візуальними, аудіозаписами та іншими видами джерел та базами даних в рамках політологічного аналізу.

5. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі спеціальності. Навчальна дисципліна є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" і є однією з головних у системі гуманітарної освіти. Оволодіння політичною наукою ґрунтується на тісному взаємозв'язку з іншими навчальними предметами, зокрема з такими базовими як філософія, соціологія, загальна теорія політики, теорія міжнародних систем, порівняльна політологія та ін.

6. Структура навчальної дисципліни

Змістовні модулі та їхня структура		денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Перший модуль											
1.1.	Політичний екстремізм: сутність, зміст, передумови виникнення.	7	2			5	7	2			5
1.2.	Теоретико-методологічні основи дослідження політичного екстремізму.	7		2		5	7				5
1.3.	Основні види і форми сучасного екстремізму.	7				5	7		2		5
1.4.	Ідеологія політичного екстремізму.	7	2			5	7	2			5
1.5.	Політичний екстремізм в країнах СНД.	7		2		5	7				5
1.6.	Державне управління і екстремізм.	7	2			5	7	2	2		5
Другий модуль											
2.1.	Правові аспекти запобігання екстремізму.	8		2		6	8				6
2.2.	Система профілактики і протидії політичному екстремізму і тероризму.	8		2		6	8				6
2.3.	Екстремізм, тероризм і проблеми регіональної безпеки.	8		2		6	8				6
2.4.	Національна безпека України: проблеми протидії політичному екстремізму.	8	2			6	8	2			6
2.5.	Політичний екстремізм і нові глобальні загрози.	8		2		6	8		2		6
2.6.	Проблеми міжнародної безпеки та попередження екстремізму в сучасному світі.	8	2			6	8	2			6
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		90	12	12		66	90	6	6		78

Тематика семінарських / практичних занять

№п/п	Назва теми	Години	
		денна	заочна
1.	Політичний екстремізм: сутність, зміст, передумови виникнення.		
2.	Теоретико-методологічні основи дослідження політичного екстремізму.		
3.	Основні види і форми сучасного екстремізму.	2	2
4.	Ідеологія політичного екстремізму.		
5.	Політичний екстремізм в країнах СНД.	2	
6.	Державне управління і екстремізм.		2
7.	Правові аспекти запобігання екстремізму.	2	
8.	Система профілактики і протидії політичному екстремізму і тероризму.	2	

9.	Екстремізм, тероризм і проблеми регіональної безпеки.	2	
10.	Національна безпека України: проблеми протидії політичному екстремізму.		
11.	Політичний екстремізм і нові глобальні загрози.	2	2
12.	Проблеми міжнародної безпеки та попередження екстремізму в сучасному світі.		
Разом		12	6

Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

Самостійна робота

№п/п	Назва теми	Години	
		денна	заочна
1.	Політичний екстремізм: сутність, зміст, передумови виникнення.	5	5
2.	Теоретико-методологічні основи дослідження політичного екстремізму.	5	5
3.	Основні види і форми сучасного екстремізму.	5	5
4.	Ідеологія політичного екстремізму.	5	5
5.	Політичний екстремізм в країнах СНД.	5	5
6.	Державне управління і екстремізм.	5	5
7.	Правові аспекти запобігання екстремізму.	6	6
8.	Система профілактики і протидії політичному екстремізму і тероризму.	6	6
9.	Екстремізм, тероризм і проблеми регіональної безпеки.	6	6
10.	Національна безпека України: проблеми протидії політичному екстремізму.	6	6
11.	Політичний екстремізм і нові глобальні загрози.	6	6
12.	Проблеми міжнародної безпеки та попередження екстремізму в сучасному світі.	6	6
Разом		66	66

7. Методи навчання

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій, таких як: лекція (оглядова, тематична), семінарські заняття (презентація, дискусія, дебати, робота з нормативними джерелами, «мозковий штурм», ділові ігри).

8. Форми і методи контролю

Усне опитування, тестування, виконання завдань для самостійної роботи, індивідуальні навчально-дослідні завдання (реферат, презентація, аналітичний розгляд джерел, тези), виконання контрольної-модульної роботи (тестування).

9. Критерії оцінювання знань студентів (у %)

Поточний і підсумковий контроль знань і умінь магістрантів з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Успішність магістрантів із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою і складається з успішності з навчальної роботи (практичних завдань і завдань для самостійної роботи, індивідуальної роботи, тестування).

Протягом семестру здобувачі вивчають два модулі з дисципліни. Модуль складається з одного змістового модуля, після виконання якого здійснюється поточний контроль у

вигляді письмової роботи. Студенти, які не в повному обсязі виконали програму семінарських занять, до поточного модульного контролю не допускаються.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі та балів за поточний контроль.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за змістовий модуль отримав середнє арифметичне менше 60 балів, зобов'язаний складати залік з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж 60 балів, отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими: - контроль за виконання модульних завдань; - контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру; - контроль індивідуальної та самостійної роботи. Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання активності під час аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється у межах 40 балів: - 20 балів – за активну участь під час аудиторних занять (семінарських, лекційних). 20 балів – відвідано не менше 90% практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре» «відмінно»; 15 балів – відвідано не менше 75% практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре», «відмінно»; 10 балів – відвідано не менше 60% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; 5 балів – відвідано не менше 50% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; - 20 балів – опрацювання джерела з визначеного переліку наукової літератури (додаткова), або запропонованої самим студентом та погодженої з викладачем. Перевірка знань студента здійснюється при наявності розширеного конспекту того чи іншого монографічного дослідження.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Діяльність студента:

- слухання лекцій;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- виголошення доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз;
- написання кейсів;
- за рішенням кафедри участь здобувачів вищої освіти у тренінгах з тематики освітніх компонентів професійної і практичної підготовки зараховуються як додаткові бали до загальної суми успішності здобувача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним

		дисципліни	вивченням дисципліни
--	--	------------	----------------------

11. Питання для підготовки до контрольного-модульного оцінювання.

Питання до модуля I

1. Чому необхідна чітка диференціація понять радикалізм, екстремізм і тероризм?
2. Які структурні складові можна виділити у феномені екстремізму?
3. Чому радикалізм є ідейно-світоглядної (ідеологічної) основою екстремізму?
4. Які можна виділити сутнісні риси радикалізму?
5. Що таке «радикалізм думки» і «радикалізм форми»?
6. У чому сутність екстремістського насильства?
7. Чому посягання на права і свободи людини є характерною рисою екстремізму?
8. У чому сутність правого нігілізму як характерної риси екстремізму?
9. Що таке радикалістський тип свідомості і радикалістська політична культура?
10. Які існують підстави для класифікації екстремізму?
11. Що з правової точки зору є насильницькою зміною основ конституційного ладу і порушенням цілісності України?
12. Що з правової точки зору є публічним виправданням тероризму та іншої терористичної діяльності?
13. Що з правової точки зору є порушенням соціальної, расової, національної або релігійної ворожнечі?
14. Що з правової точки зору є пропагандою винятковості, зверхності або неповноцінності людини за ознакою її соціальної, расової, національної, релігійної або мовної приналежності або ставлення до релігії?
15. Що з правової точки зору є порушенням прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина в залежності від її соціальної, расової, національної, релігійної або мовної приналежності або ставлення до релігії?
16. Що з правової точки зору є перешкоджанням здійсненню громадянами їхніх виборчих прав і права на участь у референдумі або порушення таємниці голосування, поєднані з насильством або погрозою його застосування, а також перешкоджанням законній діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, виборчих комісій, громадських і релігійних об'єднань або інших організацій, поєднане з насильством або погрозою його застосування?
17. Що з правової точки зору є пропагандою і публічним демонструванням нацистської атрибутики або символіки або атрибутики, схожих з нацистською атрибутикою або символікою до ступеня змішування, або публічна демонстрація атрибутики або символіки екстремістських організацій?
18. Що з правової точки зору є публічними закликами до здійснення екстремістських діянь?
19. Що з правової точки зору є масовим поширенням свідомо екстремістських матеріалів, а так само їх виготовленням або зберіганням з метою масового поширення?
20. Що з правової точки зору є вчиненням злочину по екстремістським мотивами?
21. Що є основними відмінними рисами сучасного міжнародного тероризму?
22. Які існують методи боротьби з тероризмом?
23. Що таке ідеологія тероризму?
24. Які можна виділити заходи щодо попередження проявів тероризму і його ідеології?
25. Які існують основні міжнародні угоди з протидії тероризму?
26. У чому специфіка націоналістичного екстремізму?

27. Які можна виділити принципи протидії націоналістичного екстремізму?
28. У чому специфіка релігійного екстремізму?
29. Які принципи протидії релігійному екстремізму ви знаєте?
30. У чому специфіка політичного екстремізму?
31. Які принципи протидії політичному екстремізму ви знаєте?
32. У чому полягає механізм формування і підтримки екстремістської установки особистості?
33. Які існують соціально-психологічні закономірності формування екстремістської групи?
34. Які існують рівні розвитку екстремістської групи?
35. Які існують мотиви членства в групі екстремістської спрямованості?
36. Які існують типи учасників екстремістської групи?
37. Які існують психологічні особливості протидії залученню неповнолітніх і молоді в екстремістські угруповання?
38. У чому полягає причини виникнення екстремізму в молодіжному середовищі?
39. Які існують властивості молодіжного свідомості, що роблять його схильним до екстремістського поведінки?

Питання до модуля II

1. Які існують соціально-політичні чинники виникнення екстремізму в молодіжному середовищі?
2. Які існують психологічні чинники виникнення екстремізму в молодіжному середовищі?
3. Які існують типи особистості екстреміста в молодіжному середовищі?
4. Які існують типи молодіжних екстремістських груп?
5. Які існують напрямки системи роботи з попередження молодіжного екстремізму?
6. Що таке ісламізм?
7. Що таке фанатизм?
8. Що таке фундаменталізм?
9. У чому коріння релігійного екстремізму?
10. Чому в наші дні саме іслам породжує найбільшу кількість релігійних екстремістських рухів?
11. Які існують точки зору на проблему релігійно-вероучительної основи ісламського екстремізму?
12. На що слід звертати увагу при попередньому аналізі матеріалів імовірно екстремістського змісту?
13. У чому суть прийому негативної ідентифікації?
14. У чому суть прийому помилкової атрибуції?
15. У чому суть прийому уявної оборони?
16. У чому суть процедури Інтент-аналізу?
17. Що таке інформаційно-пропагандистська кампанія і в чому полягають її принципи?
18. Яка структура організації інформаційно-пропагандистської кампанії?
19. Які існують типові теми інформаційно-пропагандистських кампаній в сфері протидії екстремізму і тероризму?
20. Яка класифікація інформаційно-пропагандистських кампаній антитерористичної і антиекстремістського спрямованості?
21. Яка специфіка цільових груп інформаційно-пропагандистських кампаній антитерористичної і антиекстремістського спрямованості?

22. У чому полягає мета соціально-психологічного досліджень з проблем екстремізму в молодіжному середовищі?
23. Які етапи соціально-психологічного дослідження з проблем екстремізму в молодіжному середовищі?
24. Які соціально-психологічні установки можна виявити при проведенні соціально-психологічного дослідження з проблем екстремізму в молодіжному середовищі?
25. Якими рекомендаціями слід керуватися при проведенні соціально-психологічного дослідження з проблем екстремізму в молодіжному середовищі?

Теми для написання рефератів:

1. Форми та характер політичного насилля в сучасному світі.
2. Політичний нонконформізм.
3. Поняття та основні форми політичного екстремізму.
4. Політичний радикалізм та правовий нігілізм.
5. Еволюція політичного екстремізму.
6. Соціальна база екстремізму.
7. Особливості правого та лівого екстремізму.
8. Проблема взаємозв'язку інституційного та неінституційного насилля.
9. Екстремізм та тероризм в умовах демократії.
10. Еволюція класичного анархізму.
11. Особливості російського анархізму.
12. Михайло Бакунін про творчу силу руйнування.
13. Політичний екстремізм та політичний тероризм.
14. Проблема визначення поняття «тероризм»: об'єктивні та суб'єктивні причини.
15. Розмежування основних понять: «тероризм», «терор», «політичне вбивство», «війна», «партизанська війна».
16. Основні причини виникнення тероризму.
17. Тероризм як традиційний політичний феномен.
18. Особливості тероризму в сучасному суспільстві.
19. Основні теоретичні підходи до дослідження націоналізму.
20. Расизм та шовінізм.
21. Право нації на самовизначення та територіальна цілісність держави.
22. Політика протидії етнополітичному екстремізму.
23. Політика та релігія: історичний та концептуальний аспекти.
24. Релігійний радикалізм та політичний екстремізм.
25. Ісламістський тероризм.
26. Геополітичний фактор релігійного екстремізму.

12.Завдання для контрольної - самостійної роботи

Контрольно-самостійна робота виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань студента, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання студента з боку кафедри.

Виконуючи контрольну-самостійну роботу, магістрант набуває досвіду роботи з науковою літературою, періодичними спеціальними виданнями, законодавчими актами; вчиться аналізувати та узагальнювати, а також чітко висловлювати свої думки з приводу заданої тематики в письмовій формі. Все це є підґрунтям для виконання більш складних форм робіт в майбутньому, таких як магістерська робота.

Творчі завдання для самостійної роботи

1. Вживання заходів по реалізації регіональної безпеки. Боротьба з міжнародним тероризмом.
2. Проблема врегулювання конфліктів на пострадянському просторі.
3. Партнерство держави та інститутів громадянського суспільства у протидії екстремізму.

4. Формування толерантної свідомості як профілактика екстремізму в поліетнічному регіоні.
5. Причини виникнення групового молодіжного екстремізму.
6. Соціологічні дослідження по соціальному самопочуттю і протидії екстремізму в молодіжному середовищі.
7. Проблеми профілактики політичного екстремізму в молодіжному середовищі.
8. Національні пріоритети та забезпечення безпеки в молодіжному середовищі.
9. Соціально-культурні умови профілактики екстремістських установок в молодіжному середовищі.
10. Витоки сучасного екстремізму та агресії в молодіжному середовищі.
11. Комп'ютерний тероризм як новий напрямок сучасного тероризму і ставлення до нього молоді.

13.Методичне забезпечення

Конспекти лекцій (паперовий та електронний варіант), завдань до практичних занять, питання до контрольних робіт, завдань для самостійної роботи, вказівки до написання ІНДЗ.

Студенти мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять і електронної бібліотеки.

14.Рекомендована література

1. Алешин В. В. Международное право вооруженных конфликтов / В. В. Алешин. – М. : Юрлитинформ, 2007. – 197 с.
2. Алиев У. С. Социальная роль вооруженного насилия в современную эпоху / У. С. Алиев. – М. : ВАХЗ, 1988. – 176 с.
3. Алиев У. С. Сущность и основные формы вооруженного насилия в современную эпоху / У. С. Алиев. – М. : Изд. ВПА, 1979. – 48 с.
4. Аникеева Н. Е. Истоки и сущность баскского конфликта в Испании [Электронный ресурс] / Н. Е. Аникеева // Вестник МГИМО-Университета. – 2010. – Вып. 2 (11). – С. 96 – 103. – Режим доступа : <http://www.vestnik.mgimo.ru/sites/default/files/vestnik/2010-11-2.pdf>.
5. Арзуманян Р. В. Иррегулярные конфликты. Ближний Восток. Террористические группировки «Исламское государство Ирака и Леванта» и «Исламский фронт»: цели, задачи, формы и способы действий в Сирии и Ираке / Р. В. Арзуманян, А. А. Акопян. – М. : АНО ЦСОиП, 2014. – 90 с.
6. Артюшенко О. М. Інформаційна війна в Україні / О. М. Артюшенко // Гілея. – 2016. – Вип. 107 (4). – С. 234 – 237.
7. Балацька О. Б. Особливості непрямого політичного насилля у сучасному політичному процесі / О. Б. Балацька // Вісник Маріупольського державного університету. Сер.: Історія. Політологія. – 2016. – Вип. 15. – С. 171 – 178.
8. Балацька О.Б. Політичне насилля як світова проблема: глобальні тенденції / О. Б. Балацька // Гілея. – 2015. – Вип. 99 (8). – С. 337 – 341.
9. Балацька О. Б. Сутність та специфічні риси політичного насилля як засобу здійснення влади / О. Б. Балацька // Грані. – 2015. – № 5 (121). – С. 172 – 178.
10. Баликоев А. В. Введение в теорию вооруженных конфликтов : монография / А. В. Баликоев. – Новосибирск : НГАСУ (Сибстрин), 2007. – 412 с.
11. Барышников Д. Н. Конфликты и мировая политика : учеб. пособие / Д. Н. Барышников. – Москва : АСТ : Восток – Запад, 2008. – 383 с.
12. Батрименко В. І. Силіві засоби врегулювання міжнародних збройних конфліктів / В. І. Батрименко // Політологічний вісник / Політолог. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2009. – Вип. 40. – С. 478 – 494.

13. Близький Схід: міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи для України : монографія / О. С. Власюк, О. О. Волович, Є. Ю. Єнько та ін. – К. : Фоліант, 2008. – 589 с.
14. Бобохонов Р. С. Гражданская война в Таджикистане (1992 – 1997 годы): причины, ход, последствия и уроки / Р. С. Бобохонов // *Общественные науки и современность*. – 2011. – № 4. – С. 74 – 83.
15. Боброва А. Основні форми сучасного політичного насилля / А. Боброва. – К. : Світ Успіху : Юрінком Інтер, 2005. – 142 с.
16. Богданович В. Ю. Конфликты и войны после распада СССР : монография / В. Ю. Богданович, А. Я. Маначинский, С. Г. Бутенко. – Житомир : Полесье, 2006. – 440 с.
17. Бондар Т. І. Сучасні трансформації тероризму / Т. І. Бондар // *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. – 2012. – № 4. – С. 12 – 16.
18. Бруз В. С. Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів і в боротьбі проти тероризму / В. С. Бруз. – К. : Експрес-Поліграф, 2010. – 223 с.
19. Вайс М. Исламское государство: армия террора / М. Вайс, Х. Хасан. – М. : Альпина нон-фикшн, 2016. – 344 с.
20. Варламова К. С. Буддизм та політичні конфлікти в Південно-Східній Азії / К. С. Варламова // *Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка*. – 2009. – Вип. 43. – С. 496 – 506.
21. Васильєв А. Большая Африканская война / А. Васильєв // *Азия и Африка сегодня*. – 2001. – № 1. – С. 4 – 11.
22. Ветринський І. М. Геополітичні передумови російської агресії проти України / І. М. Ветринський // *Гілея*. – 2015. – Вип. 99 (8). – С. 316 – 320.
23. Вильнин К. А. Межэтнический конфликт в Шри-Ланке: причины и основные этапы развития / К. А. Вильнин // *Мировая экономика и международные отношения*. – 2012. – № 8. – С. 68 – 75.
24. Виноградчий В. І. Сучасні інформаційні технології – джерело інформаційної небезпеки / В. І. Виноградчий // *Безпека життєдіяльності*. – 2015. – № 1. – С. 7 – 10.
25. Вітман К. Витоки грузино-абхазького конфлікту / К. Вітман // *Віче*. – 2008. – № 18. – С. 40 – 43.
26. Вітошинський Б. М. Війна і міжнародне право : зб. пр. / Б. М. Вітошинський. – К. : УВС ім. Ю. Липи, 2014. – 559 с.
27. Вовк С. О. Громадянська війна як політичний конфлікт / С. О. Вовк // *Гілея*. – 2012. – Вип. 58 (№ 3). – С. 602 – 606.
28. Вовк С. О. Проблема кореляції понять «німїжнародний збройний конфлікт» та «громадянська війна» / С. О. Вовк // *Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка*. – 2012. – Вип. 64. – С. 216 – 222.
29. Вовк С. О. Форми громадянської війни / С. О. Вовк // *Вісник СевНТУ : зб. наук. пр.* – 2013. – Вип. 145. Сер.: Політологія. – С. 73 – 76.
30. Военное насилие в политической борьбе : сб. / Центр социал. исслед. безопасности. – М., 1994. – 69 с.
31. Военный энциклопедический словарь : в 2 т. / редкол. : А. П. Горкин, В. А. Золотарев, В. М. Карев и др. – М : Большая Российская энциклопедия; РИПОЛ КЛАССИК, 2001 – . –
32. Воєнні конфлікти другої половини ХХ століття : зб. наук. ст. / ред. С. В. Кульчицький. – К. : Ін-т історії України НАНУ, 2004. – 100 с.
33. Возьний К. З. Війна: від економічних мотивів до наслідків / К. З. Возьний // *Економічний часопис-XXI*. – 2010. – № 9/10. – С. 12 – 18.
34. Война и мир в терминах и определениях : военно-политический словарь [Электронный ресурс] / под. общ. ред. Д. Рогозина. – Режим доступа : <http://voina-i-mir.ru>.
35. Воронкова Я. Ю. Организованная преступность в Сальвадоре / Я. Ю. Воронкова // *Латинская Америка*. – 2015. – № 7. – С. 54 – 66.

36. Гармашов І. Актуальні питання класифікації сучасного тероризму / І. Гармашов // Політичний менеджмент. – 2005. – № 6. – С. 147 – 155.
37. Гібридні виклики міжнародного гуманітарного права [Електронний ресурс] // Тиждень.ua : [сайт]. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/World/145884>.
38. Глобализация и проблема войн в современном мире : сб. ст. – М. : Рос. ун-т дружбы народов, 2011. – 155 с.
39. Головченко В. І. Сучасна конфліктогенність в Африці / В. І. Головченко // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2008. – Вип. 37. – С. 325 – 331.
40. Гордійчук І. В. Повітряна операція НАТО «Союзницька сила» проти Союзної Республіки Югославії як прообраз війн ХХІ ст.: історична ретроспектива / І. В. Гордійчук // Гілея. – 2013. – Вип. 68 (1). – С. 718 – 724.
41. Горобець І. Індійсько-пакистанська криза 1999 року та її наслідки для Індостану / І. Горобець // Людина і політика. – 2000. – № 1. – С. 14 – 17.
42. Грубов В. М. Арабська весна у прицілі інтересів: між контрольованим хаосом і стратегічним задумом / В. М. Грубов // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2012. – Вип. 59. – С. 472 – 488.
43. Гулиев А. Армяно-Азербайджанский нагорно-карабахский конфликт: сущность, характер событий и процесс урегулирования / А. Гулиев // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – 2008. – Вип. 42. – С. 198 – 208.
44. Гусаков В. Війна в Судані як приклад міжцивілізаційного конфлікту ХХІ століття / В. Гусаков // Людина і політика. – 2001. – № 1. – С. 82 – 85.
45. Гуцало М. Процеси глобалізації і деякі чинники ескалації терористичних проявів / М. Гуцало // Політичний менеджмент. – 2007. – № 6. – С. 125 – 132.
46. Двуреченська О. С. Кашмірська проблема: еволюція і сучасний стан / О. С. Двуреченська // Гілея. – 2012. – Вип. 60 (5). – С. 756 – 760.
47. Дейч Т. Достижим ли мир в Сомали? / Т. Дейч // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 6. – С. 19 – 24.
48. Демчук П. О. Основи військової політології : курс лекцій / П. О. Демчук. – К. : [б.в.], 1997. – 154 с.
49. Джердж С. Ф. Інформаційна війна Росії проти України. Асиметрична відповідь / С. Ф. Джердж // Одинадцять юридичні читання. Форма сучасної національної української держави: реалії та перспективи : матеріали Міжнар. наук. конф. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – С. 276 – 278.
50. Дзьобань О. П. Інформаційне насильство та безпека: світоглядно-правові аспекти : монографія / О. П. Дзьобань, В. Г. Пилипчук. – Харків : Майдан, 2011. – 244 с.
51. Дзюба М. Застосування інформаційно-психологічного впливу для досягнення воєнних цілей у локальних війнах і збройних конфліктах на рубежі ХХ – ХХІ століть / М. Дзюба, О. Мацагор // Вісник Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Сер.: Військово-спеціальні науки. – 2006. – Вип. 14/15. – С. 97 – 100.
52. Дмитриев А. В. Насилие: социо-политический анализ / А. В. Дмитриев, И. Ю. Залысин. – М. : РОССПЭН, 2000. – 328 с.
53. Дмитровський О. Маніпуляційний вплив ЗМІ як загроза національній безпеці держави / О. Дмитровський // Теле- та радіожурналістика. – 2011. – Вип. 10. – С. 85 – 88.
54. Дмитрук О. В. Ізраїльсько-ліванський конфлікт 2006 року / О. В. Дмитрук // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2009. – Вип. 43. – С. 475 – 484.
55. Дульян А. Г. Руандийский геноцид / А. Г. Дульян // Международная жизнь. – 2004. – № 4 – 5. – С. 91 – 96.
56. Дэвидсон Ф. Б. Война во Вьетнаме (1946 – 1975 гг.) / Ф. Б. Дэвидсон. – М. : Издательство : Эксмо, 2004. – 816 с.

57. Жиров Г. Б. Анексія Криму, причини та наслідки / Г. Б. Жиров // Зб. наук. пр. Військ. ін-ту Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2014. – Вип. 45. – С. 68 – 72.
58. Загребельний О. В. Типологія воєнно-політичних конфліктів / О. В. Загребельний // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2012. – Вип. 67. – С. 370 – 379.
59. Залысин И. Ю. Структурные и политические источники насилия / И. Ю. Залысин // Социально-политический журнал. – 1998. – № 1. – С. 96 – 111.
60. Зелинская Н. А. Феномен «сомалийского пиратства»: замкнутый круг политического и общеуголовного насилия / Н. А. Зелинская // Актуальні проблеми держави і права. – Вип. 65. – 2012. – С. 125 – 139.
61. Иванов В. В. Гражданская война в Лаосе, 1959 – 1975 гг.: воен.-полит. аспекты : монография / В. В. Иванов. – Комсомольск-на-Амуре : Изд-во АмГПУ, 2012. – 179 с.
62. Иващенко А. С. Причины и последствия социальных потрясений в арабских странах Ближнего Востока и Северной Африки: (конец первого – начало второго десятилетия XXI в.) / А. С. Иващенко // Вестник Адыгейского государственного университета. – 2013. – Вып. 3 (124). – С. 38 – 46.
63. Ильинский М. М. Индокитай. Пепел четырех войн: 1939 – 1979 / М. М. Ильинский. – М. : Вече, 2000. – 509 с.
64. Иришин Г. События в Северной Африке и на Ближнем Востоке: международные факторы / Г. Иришин // Мировая экономика и международные отношения. – 2012. – № 6. – С. 102 – 116; № 7. – С. 107 – 121.
65. Исаков А. И. Терроризм и вооруженная борьба / А. И. Исаков // Обозреватель-Observer. – 2009. – № 8. – С. 18 – 25.
66. Ігнатченко Г. І. Електоральні процеси в Сальвадорі за громадянської війни (до проблеми переходу від авторитаризму до демократії) / Г. І. Ігнатченко Л. А. Скворцова // Питання нової та новітньої історії. – 1998. – Вип. 44. – С. 160 – 170.
67. Інформаційна безпека держави : підручник : в 2 т. / В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк, Д. С. Мельник та ін. – К. : Книжкова палата України, 2016. – . –
68. Історія інформаційно-психологічного протиборства : підручник / Я. М. Жарков, Л. Ф. Компанцева, В. В. Остроухов та ін. – К. : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. – 212 с.
69. Історія світової політичної думки : навч. посіб. / уклад. В. В. Морозов. – К. : КНЕУ, 2008. – 328 с.
70. Каспрук В. У Єгипті «фінікова революція» так і не відбулася / В. Каспрук // Сучасність. – 2006. – № 4. – С. 104 – 114.
71. Киридон А. М. Російсько-грузинський конфлікт серпня 2008 року: історико-політичний аналіз / А. М. Киридон, С. С. Троян. – К. : РІС КСУ ; Рівне : [б.в.], 2009. – 80 с.
72. Кияновський С. Російсько-чеченська війна 1999 – 2000 років та деякі історичні аналогії / С. Кияновський // Визвольний шлях. – 2001. – № 2. – С.16 – 26.
73. Клаузевиц К. Ф. Г. фон. О войне / К. фон Клаузевиц. – Москва : Логос : Наука, 1997. – 448 с.
74. Клейменов И. М. Организованная преступность в Колумбии и Мексике / И. М. Клейменов // Вестник Омского университета. Сер.: Право. – 2014. – № 2 (39). – С. 207 – 214.
75. Коновалов И. П. Современная Африка: войны и оружие / И. П. Коновалов, Г. В. Шубин. – М. : Соц.-полит. мысль, 2012. – 475 с.
76. Конопацький Є. Кіпрська напруга: одна з міжнародних «больових» проблем у контексті євроінтеграційних процесів / Є. Конопацький // Політика і час. – 2000. – № 7 – 8. – С. 60 – 67.
77. Конфликты в Африке: причины, генезис и проблемы урегулирования (этнополитические и социальные аспекты) / Н. Д. Косухин, Л. М. Садовская, В. И. Гусаров и др. – М. : ИАФР РАН, 2013. – 458 с.

78. Конфликты и войны XXI века (Ближний Восток и Северная Африка) / Институт востоковедения РАН. – М. : ИВ РАН, 2015. – 504 с.
79. Корчмит В. И. Социология войн – пора выйти из тени : (Социол. анализ войны как особого состояния о-ва) / В. И. Корчмит, В. И. Матюшов, В. И. Милованов. – Москва : Слово, 2002. – 143 с.
80. Косово: хроніка конфлікту // Віче. – 2008. – № 5/6. – С. 73 – 74.
81. Костиря А. Воєнно-політична спецоперація СРСР в Афганістані (1979 – 1989 рр.) як кульмінація «холодної війни» / А. Костиря // Політичний менеджмент. – 2008. – № 1. – С. 144 – 157.
82. Кравченко В. Ю. Глобалізація і сучасне політичне насилля / В. Ю. Кравченко // Актуальні проблеми політики. – 2015. – Вип. 55. – С. 70 – 81
83. Кривоносов О. Афганістан за талібів: народження нової сили / О. Кривоносов // Освіта регіону. – 2009. – № 4. – С. 120 – 124.
84. Куделев В. В. «Аль-Каида» и война в Ираке / В. В. Куделев. – Москва : Институт Ближ. Востока, 2009. – 255 с.
85. Кудрявцев С. Революционная Колумбия: история партизанского движения / С. Кудрявцев. – М. : Гилея, 2003. – 221 с.
86. Кузина С. И. Террор и терроризм: общее и особенное / С. И. Кузина // Философия права. – 2010. – № 4. – С. 36 – 40.
87. Куприн А. Долгое противостояние: Алжир. Исламистское движение против республиканских режимов / А. Куприн // Азия и Африка сегодня. – 2004. – № 8. – С. 22 – 27.
88. Курбан О. Історія становлення та розвитку технологій інформаційних війн / О. Курбан // Вісник Книжкової палати. – 2016. – № 4. – С. 50 – 52.
89. Лавер О. Г. Війни та народонаселення країн світу в ХХ столітті. Статистичне дослідження : наук. моногр. / О. Г. Лавер. – Ужгород, 2002. – 304 с.
90. Ларин Е. А. Латинская Америка в XX столетии / Е. А. Ларин // Всеобщая история: латино-американская цивилизация : учеб. пособие для студ. вузов / Е. А. Ларин. – М. : Высшая школа, 2007. – С. 413 – 488.
91. Локальні війни та збройні конфлікти другої половини ХХ століття (історико-філософський аспект) : монографія / О. І. Гуржій, С. П. Мосов, В. Д. Макаров та ін. – К. : Знання України, 2006. – 356 с.
92. Луцишин Г. Особливості сучасних збройних конфліктів в умовах глобалізації / Г. Луцишин // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – 2014. – Вип. 26. – С. 128 – 133.
93. Магда Є. В. Гібридна війна: вижити і перемогти / Є. Магда. – Х. : Віват, 2015. – 302 с.
94. Маначинський О. Ні кроку назад, ні пів кроку вперед. Індія і Пакистан: протиборству 150 років / О. Маначинський // Політика і час. – 2003. – № 1. – С. 80 – 86.
95. Мандрагеля В. Війни (збройні конфлікти) ХХІ ст.: зміна базових парадигм / В. Мандрагеля // Людина і політика. – 2002. – № 5. – С. 84 – 91.
96. Мандрагеля В. А. Причини та характер воєн (збройних конфліктів): філософсько-соціологічний аналіз / В. А. Мандрагеля. – К. : [б. в.], 2003. – 570 с.
97. Мачуський В. Витоки та еволюція грузино-осетинського конфлікту / В. Мачуський // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – № 1 (57). – С. 132 – 143.
98. Миротворча діяльність України: кооперація з НАТО та іншими структурами європейської безпеки / Г. М. Перепелиця [та ін.]. – К. : Стило, 2002. – 313 с.
99. Михайлов В. А. Принцип «воронки», или механизм развертывания межэтнического конфликта / В. А. Михайлов // Социс. – 1993. – № 5. – С. 57 – 63.
100. Мілашич М. Дарфурський конфлікт: історія та сучасний стан / М. Мілашич // ЕМІНАК. – 2014. – № 1 – 2 (8). – С. 73 – 76.

101. Осіпова М. Ю. Причини зростання та шляхи подолання етнорелігійного тероризму та етнорелігійних конфліктів в умовах глобалізації / М. Ю. Осіпова // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – Запоріжжя, 2007. – Вип. 30. – С. 215 – 224.
102. Основные положения Женевских конвенций и дополнительных протоколов к ним. – М. : Междунар. ком. Крас. Креста, 2000. – 96 с.
103. Остроухов В. Проблема насилля: визначення сутності і методології дослідження / В. Остроухов // Мультиверсум. – К., 1998. – Вип. 1.– С. 162 – 171.
104. Панфілов І. Ситуація в Сирії: регіональний та глобальний виміри / І. Панфілов // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2015. – Вип. 78. – С. 492 – 498.
105. Перепелица Г. Н. Конфликт в Приднестровье: причины, прогноз развития и проблемы урегулирования / Г. Н. Перепелица. – Киев : Стилос, 2001. – 147 с.
106. Перепелица Г. М. Конфлікти в посткомуністичній Європі : монографія / Г. М. Перепелиця. – К. : Фоліант, 2003. – 430 с.
107. Платошкин Н. Н. Сандинистская революция в Никарагуа: предыстория и последствия / Н. Н. Платошкин. – М. : Ун-т Д. Пожарского, 2015. – 781 с.
108. Побочий І. А. Теоретичні засади насильницьких та ненасильницьких методів політичної боротьби / І. А. Побочий // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2014. – Вип. 75. – С. 195 – 204.
109. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна та ін. ; за ред. проф. М. П. Требіна. – Харків : Право, 2015. – 814 с.
110. Почепцов Г. Г. Психологические войны / Г. Г. Почепцов. – М. : Рефл-бук; Киев : Ваклер, 2002. – 526 с.
111. Почепцов Г. Г. Сміслові та інформаційні війни / Г. Г. Почепцов // Інформаційне суспільство. – 2013. – Вип. 18. – С. 21 – 27.
112. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни / Г. Почепцов. – К. : Києво-Могилян. акад., 2015. – 496 с.
113. Примуш М. В. Політична конфліктологія: теорія та практика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Примуш, О. В. Ключев. – Донецьк : Юго-Восток, 2011. – 198 с.
114. Проскуріна О. Інформаційна стратегія України в сучасному геополітичному просторі / О. Проскуріна // Політичний менеджмент. – 2009. – № 3. – С. 137 – 144.
115. Проскуріна О. Політико-правові аспекти розвитку інформаційного суспільства в Україні / О. Проскуріна // Політичний менеджмент. – 2006. – № 3. – С. 62 – 68.
116. Проскуріна О. О. Політична конфліктологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. О. Проскуріна, О. І. Ладиґа, Л. І. Ладиґа. – Луганськ : ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2012. – 351 с.
117. Проскуріна О. Політична культура інформаційного суспільства : монографія / О. О. Проскуріна. – Луганськ, 2008. – 352 с.
118. Пыж В. В. Военная мощь и военный потенциал как объект военной политики государства / В. В. Пыж // Вестник Чувашского университета. – 2011. – № 1. – С. 191 – 197.
119. Радецький В. Г. Класифікація сучасних воєнних конфліктів і види миротворчої діяльності / В. Г. Радецький // Вісник Київського міжнародного університету. – 2009. – Вип. 9. – С. 87 – 104.
120. Ражбадинов М. З. Радикальний ісламизм в Єгипте : (На примере деятельности орг. «Аль-Джихад» и «Аль-Гамаа аль-исламийя») / М. З. Ражбадинов. – Москва : [б. и.], 2003. – 271 с.
121. Райт Л. Аль-Каида / Л. Райт. – Москва : Geleos Publishing House, 2010. – 412 с.
122. Рестрепо Х. М. Наркомафія, партизанське рухання і насилля в Колумбії / Х. М. Рестрепо // Латинська Америка. – 1997. – № 8 – 9. – С. 46 – 61.

123. Рой А. Т. Конфлікт у Малі або IV туарегське повстання / А. Т. Рой // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2012. – Вип. 68. – С. 393 – 402.
124. Романов О. Особенности военно-политической обстановки в странах Латиноамериканского региона / О. Романов // Зарубежное военное обозрение. – 2004. – № 11. – С. 2 – 6.
125. Російсько-український конфлікт: стан, наслідки, перспективи розвитку подій : аналітична доповідь Центру Разумкова [Електронний ресурс] // Національна безпека і оборона. – 2014. – № 5 – 6 (148 – 149). – С. 2 – 39. – Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category_journal/analytic_5_6_Ukr_Ros_2014_site_s.pdf.
126. Рущенко І. П. Російсько-українська гібридна війна: погляд соціолога : монографія / І. П. Рущенко. – Х. : Павленко О. Г., 2015. – 266 с.
127. Савченко Д. Аф-Пак: самый горячий район планеты / Д. Савченко // Мировая экономика и международные отношения. – 2009. – № 11. – С. 14 – 22.
128. Самер А. Е. Р. А. Палестино-израильский конфликт и решения Организации Объединенных Наций по его урегулированию / А. Е. Р. А. Самер // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Тараса Шевченка. – 2015. – Вип. 77. – С. 461 – 471.
129. Серебрянников В. Военное насилие в политических конфликтах / В. Серебрянников // Свободная мысль. – 1996. – № 6. – С. 29 – 35.
130. Сидорова Г. М. Африка: война идей и война людей в зеркале Демократической Республики Конго (из дневника дипломата) / Г. М. Сидорова. – М. : Наука – Вост. лит., 2015. – 524 с.
131. Сірій С. Особливості локальних війн і воєнних конфліктів в умовах глобалізації / С. Сірій // Політичний менеджмент. – 2007. – № 2. – С. 144 – 154.
132. Сірій С. Сутність понять «локальна війна» і «воєнний конфлікт» та їх типологія / С. Сірій // Політичний менеджмент. – 2006. – № 4. – С. 124 – 134.
133. Смирнов М. Г. Международное гуманитарное право и внутренние конфликты : учеб.-метод. пособие : в 2 ч. / М. Г. Смирнов. – М. : Триумф, 2015. – . –
134. Смирнова К. Є. «Арабська весна»: вплив на політичні процеси в регіоні / К. Є. Смирнова // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2014. – Вип. 72. – С. 444 – 454.
135. Смирнова К. Є. Траєкторії режимних трансформацій в Тунісі та Єгипті у «постреволюційний» період (2011 – 2014) / К. Є. Смирнова // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2015. – Вип. 78. – С. 499 – 509.
136. Смола Л. Є. Аспекти нелінійної війни в контексті українсько-російського конфлікту на Донбасі / Л. Є. Смола // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Сер. 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2015. – Вип. 16. – С. 74 – 78.
137. Страшко Я. И. Особенности конфликтов в Латинской Америке (И роль ОАГ в урегулировании Фолклендского конфликта) / Я. И. Страшко // Вестник МГИМО-Университета. – 2015. – № 1. – С. 177 – 183.
138. Сулейманов А. Влияние вооруженного конфликта на динамику насилия (колумбийский опыт) / А. Сулейманов // Власть. – 2009. – № 1. – С. 18 – 22.
139. Сучасні технології та засоби маніпулювання свідомістю, ведення інформаційних війн і спеціальних інформаційних операцій : навч. посіб. / В. М. Петрик та ін. – К. : Росава, 2006. – 208 с.
140. Ташиева М. З. Межэтнические (межнациональные) конфликты в Кыргызской Республике / М. З. Ташиева // Социально-гуманитарные знания. – 2012. – № 3. – С. 354 – 358.
141. Теліпко В. Е. Міжнародне публічне право : навч. посіб. / В. Е. Теліпко, А. С. Овчаренко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 608 с.

142. Терроризм как социально-политическое явление: противодействие в современных условиях : монография / Авдеев Ю. И. и др. – М. : ЮНИТИ, 2015. – 367 с.
143. Ткач В. Особливості сучасного міжнародного тероризму: характерні риси, виклики і загрози / В. Ткач // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Сер. 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2013. – Вип. 11. – С. 60 – 67.
144. Ткач В. Політичний тероризм як вид сучасного тероризму / В. Ткач // Освіта регіону. – 2012. – № 1. – С. 160 – 161.
145. Турченко Ф. Проект «Новоросія» і новітня російсько-українська війна / Ф. Турченко, Г. Турченко. – К. : Ін-т історії України, 2015. – 165 с.
146. Урляпов И. В. Восточный Тимор: тернистый путь к независимости / И. В. Урляпов, В. Ф. Урляпов. – М. : Гуманитарий, 2005. – 211 с.
147. Федосов П. С. Терроризм в Северной Ирландии: возникновение и преодоление / П. С. Федосов // Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы. – 2007. – № 3. – С. 81 – 87.
148. Філософська думка : укр. наук.-теорет. часоп. – К., 2015. – № 1 : Війна і суспільство. – 125 с.
149. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон. – Москва : АСТ, 2007. – 571 с.
150. Херпен М. Х. ван. Війни Путіна. Чечня, Грузія, Україна: незасвоєні уроки минулого / М. Х. ван Херпен. – Х. : Віват, 2015. – 302 с.
151. Хоменко Г. Д. Основи миротворчості : навч. посіб. / Г. Д. Хоменко. – К. : [б. в.], 2008. – 312 с.
152. Цирфа Ю. Близькосхідний конфлікт. Позиції сторін і 138 держав / Ю. Цирфа // Віче. – 2012. – № 23. – С. 16 – 17.
153. Цюрупа М. В. Миротворчі операції як міжнародно-правовий та воєнно-гуманітарний феномен : навч. посіб. / М. В. Цюрупа. – К. : ВГІ НАОУ, 2003. – 78 с.
154. Чекаленко Л. Про поняття «гібридна війна» / Л. Чекаленко // Віче. – 2015. – № 5. – С. 41 – 42.
- 155. Чужие войны** / М. С. Барабанов, И. П. Коновалов, В. В. Куделев, В. А. Целуйко. – М. : Центр анализа стратегий и технологий, 2012. – 272 с.
156. Чумакова М. Л. Колумбийская драма: разлом общества, эскалация террора, поиски мира. – М., 2002. – 292 с.
157. Шахалилов Ш. Международный терроризм – глобальная угроза современному миру : учеб. пособие / Ш. Шахалилов. – М. : Университетская книга, 2007. – 80 с.
158. Ярошенко Є. В. Конфлікт у Малі – виклик загальноафриканській безпеці / Є. В. Ярошенко // Гілея. – 2012. – Вип. 59 (додатки). – С. 245 – 249.
159. Яшлавский А. ХАМАС и геополитические процессы на Ближнем Востоке / А. Яшлавский // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 5. – С. 30 – 38.
160. Яшлавский А. Экстремистская группировка «Боко Харам» в Нигерии: угроза местного или глобального уровня? / А. Яшлавский // Мировая экономика и международные отношения. – 2015. – № 1. – С. 17 – 27.